

ב"ה

פרשת עקב

ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם

עקב יא, יט.

הבל שאין בו חטא גם אצל גדולים

ישנו מאמר מאדמו"ר האמצעי¹, שבו מבאר את מעלת לימוד התורה דתינוקות של בית רבן, שהוא "הבל שאין בו חטא", כדברי הגמרא² "דידי ודידך מאי היא . . אינו דומה הבל שיש בו חטא להבל שאין בו חטא".

ומבאר אדמו"ר האמצעי בהמאמר, שאף על פי שסיבת הלימוד דתינוקות של בית רבן היא "מיראת הרצועה" וכדומה, והיינו, שאין זה לימוד התורה "לשמה", וגם הלימוד עצמו אינו בעיון כמו בלימודם של גדולים, אף על פי כן גדלה מעלת הלימוד דתינוקות של בית רבן – מצד עצם ההבל, שהוא "הבל שאין בו חטא", "לא חטא ממש, רק שהוא מושלל מגשם הגופני החומרי, שבתינוק אין גופו גס כל כך כי לא נתגשם ברוב ימיו . . מצד שזה מקרוב בא מעולם הרוחני לעולם הגשמי".

וענין זה מתאים להסיפורים על דרך הצדיקים שנהגו ללכת ללמוד ביערות וכו'³, מקום שאין שם בני-אדם, והאוויר אינו מעופש כו', ולכן מעלת לימוד התורה במקום זה היא כמו מעלת לימוד התורה דתינוקות של בית רבן, שהוא "הבל שאין בו חטא".

ומזה מובן, שהענין ד"הבל שאין בו חטא" שבתינוקות של בית רבן אינו בהכרח בתינוקות דוקא, אלא יכול להיות גם בגדולים – שכאשר לימוד התורה הוא באופן שמופשטים מכל עניני העולם – אזי הלימוד הוא "הבל שאין בו חטא", כיון שאין להלומד שייכות עם חומריות העולם.

¹ דרך חיים שער התפלה פע"ו.

² שבת קיט, ב.

³ ראה גם סה"ש תש"ו ע' 47. וש"נ.

ובכללות הרי זה החילוק בין "בעלי עסק" ל"יושבי אוהל" – שנוסף על מעלת הריבוי בכמות, ש"בעלי עסק" לומדים רק "פרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית"⁴, מה שאין כן "יושבי אוהל" שעיקר עסקם בתורה, הרי לימוד התורה של "יושבי אוהל" הוא לימוד באופן אחר לגמרי, כמעלת הבל תינוקות של בית רבן .

וכפי שרואים במוחש (לאו דוקא בתינוקות של בית רבן , אלא גם בגדולים), שאלו שנמצאים עדיין בין כותלי הישיבה, או שלא עבר זמן רב מאז צאתם מכותלי הישיבה – נקל לפעול עליהם, וגם להם נקל לפעול על עצמם, יותר מאשר אלו שהם "בעלי עסק".

הן אמת שגם "יושבי אוהל" שייכים קצת לגשמיות, אבל אף על פי כן, כיון שעיקר עסקם בתורה, הרי גם הגשמיות שלהם היא באופן נעלה יותר.

ועל דרך מעשר שני שצריך לאכלו "לפנים מן החומה"⁵ דוקא – שעם היותו כמו כל מאכל גשמי (שהרי אין מקריבין אותו על המזבח), מכל מקום, כיון שאכילתו היא "לפנים מן החומה" הרי זה בכל זאת באופן נעלה יותר.

ועל דרך זה בעניננו: כאשר עיקר העסק הוא בתורה, שהיא בדוגמת "חומה" (כמאמר רבותינו ז"ל⁶ "אני חומה זו תורה") – הרי גם הענינים הגשמיים הם "לפנים מן החומה"; וכאשר נמצאים במצב כזה, אזי יש בלימוד התורה המעלה ד"הבל שאין בו חטא".

ישנם כאלו שאינם מרוצים מכך שהם "יושבי אוהל". הם היו מעדיפים לעסוק במסחר, להרוויח ממון רב, ואז יושיבום בראש ויכתבו עליהם ב"עיתונים" וכו', ואילו עתה (בהיותם יושבי אוהל) – לא עושים מהם שום "מציאות!"

אך האמת היא – שאשרי להם וטוב חלקם, לא רק ברוחניות, אלא גם בגשמיות. עליהם להיות שמחים על כך שזכו להימצא בין כותלי בית-המדרש, ולא באויר המעופש שבעולם.

⁴ מנחות צט, ב.

⁵ מגילה ט, סע"ב (במשנה). וש"נ.

⁶ פסחים פז, א.

ובכלל – צריכה להיות העבודה בשמחה, וכפי שנהג כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר לומר⁷: צריך לצעוד עם שיר של נצחון.

אי לזאת אין לחשוב על שום השבונות; לא "להתאונן" על כך שאין נמצאים באויר של חומריות העולם... ואפילו לא לחשוב על מצבו ברוחניות; אודות המציאות שלו – אין לחשוב כלל!

(וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א:) ינגנו עתה את הניגון "ממצרים גאלתנו", ויפעלו את היציאה מכל המיצרים – בגוף ובנפש הבהמית ובחלקו בעולם.

קטע משיחת ש"פ צו, שושן פורים, רשימת השומעים בלתי מוגה.

תו"מ ה'תשי"ד ח"ב ע' 140.

⁷ ראה סה"ש תש"ז ע' 122. וש"נ.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח זוגותו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"י ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבייה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה